

Bakalářský studijní program: **Ekonomika a management**

Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Vliv změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Autor: **Gabriela CIPROVÁ**

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Josef MRKVIČKA**

Znojmo, 2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor	Gabriela CIPROVÁ
Bakalářský studijní program	Ekonomika a management
Obor	Účetnictví a finanční řízení podniku
Název	Vliv změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků
Název (v angličtině)	The influence of legislation changes of enterprise on business activities of SME

Zásady pro vypracování:

Cíl práce: Popište a zhodnoťte desetileté období od roku 2001 do roku 2011 z hlediska vlivu změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků, s důrazem na změny v období před vstupem a po vstupu České republiky do Evropské unie.

Postup práce:

1. Popište podnik, podnikání, historii podnikání, co je malý a střední podnik.
2. Vymezte legislativu podnikání České republiky před vstupem do Evropské unie.
3. Uveďte změny v legislativě a popište vliv Evropské unie na legislativu podnikání v České republice.
4. Sestavte názorné grafické srovnání změn legislativy na podnikání.
5. Zhodnoťte celkový vliv změn legislativní úpravy podnikání na podnikatelské prostředí v České republice.

Metody: Analýza, syntéza, komparace.

Rozsah práce: 50

Seznam odborné literatury:

1. BARTKOVÁ, L. *Ekonomika a legislativa podnikání*. 1. vyd. Univerzita Palackého v Olomouci, 2006, 103 s. ISBN 80-244-1393-0.
2. FRKOVÁ, J. *Udržitelný rozvoj malých a středních podniků na jednotném trhu EU*. 1. vyd. Praha: Fineco, 2010, 110 s. ISBN 978-80-86590-05-9.
3. MALACH, A. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 524 s. ISBN 80-247-0906-6.
4. VEBER, J.; SRPOVÁ, J.: aj. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2008, 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
5. WAGNEROVÁ, E. *Vývoj malých a středních podniků v ČR a na Slovensku*. Opava: Slezská univerzita, 2003. 174 s. ISBN 80-7248-217-3.

Datum zadání bakalářské práce: duben 2011

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2012

L.S.

Gabriela CÍPROVÁ
autor

Prof. PhDr. Kamil FUCHS, CSc.
rektor SVŠE Znojmo

Ing. Josef MRKVIČKA
vedoucí bakalářské práce

Prohlášení:

Prohlašuji, že bakalářskou práci na téma „*Vliv změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků*“ jsem vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu použité literatury.

V Praze dne 29.dubna 2014

.....*Gabriela Ciprová*.....
Gabriela Ciprová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce Ing. Josefu Mrkvičkovi za odborné konzultace a cenné připomínky, které mi poskytl během zpracování této bakalářské práce.

Abstrakt:

Předmětem mé bakalářské práce „Vliv změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků“ je popis a zhodnocení desetiletého období od roku 2001 do roku 2011 z hlediska vlivu změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků v období před vstupem a po vstupu České republiky do Evropské Unie. Teoretická část je zaměřena na charakteristiku podniku, podnikání a vymezení malých a středních podniků. V praktické části je proveden výzkum dle jednotlivých roků a zobrazení do tabulek a grafů prostřednictvím nichž je znázorněno, jaký vliv měly legislativní změny na vývoj malého a středního podnikání v České republice. Dále do jaké míry byly jednotlivá odvětví malého a středního podnikání zasaženy a zda vstup České republiky do Evropské unie sebou přinesl kladné či spíše záporné stránky.

Abstract:

The subject of my bachelor's thesis „The influence of the legislation changes of enterprise on the business activities of SME“ is a description and evaluation of the ten-year period from 2001 to 2011 from the point of view of the influence of the legislation changes on the business activities of a small and medium-sized enterprises in the period before and after accession of Czech Republic to European Union. Theoretical part is focused on characteristics of enterprise, entrepreneurship and definition of a small and medium-sized enterprises. In the practical part of thesis is made the research according to individual years and projection to charts and graphs through which is illustrated what effects had the legislation changes on development of a small and medium-sized enterprises in the Czech Republic. Furthermore, to what extent was each sectors of a small and medium-sized entrepreneurship affected and whether the accession of Czech Republic to European Union brought positive or more negative aspects.

Klíčová slova:

Podnik, malé a střední podniky, Česká republika, Evropská unie

Keyword:

Enterprise, small and medium enterprises, Czech Republic, European Union

Obsah

1 Úvod	7
2 Cíl práce a metodika	8
3 Teoretická část	9
3.1 Obecná charakteristika podniku	9
3.1.1 Podnik	9
3.1.2 Podnikání	9
3.1.3 Historie podnikání	10
3.1.4. Podnikatel	10
3.2 Vymezení malého a středního podniku	11
3.2.1 Definice malých a středních podniků	11
3.2.2 Podnikání fyzických osob	12
3.2.3 Podnikání právnických osob.....	12
3.2.3.1 Osobní společnosti	12
3.2.3.2 Kapitálové společnosti.....	12
3.2.3.3 Družstva	13
3.3 Význam malých a středních podniků a podíl na podnikání v ČR	13
3.3.1 Společné problémy malých a středních podniků	15
3.4 Legislativní úprava podnikání	17
3.4.1. Právní rámec podnikání v ČR.....	18
3.4.2 Význam malých a středních podniků po vstupu ČR do EU	18
3.4.3 Podnikatelské prostředí v ČR po vstupu do EU.....	19
3.4.4 Rámcové podmínky ovlivňující podnikání.....	20
3.4.5 Živnostenské podnikání	21
3.4.6 Postup získání živnostenského oprávnění	21
4 Praktická část.....	23
4.1 Výzkumná část.....	23
5 Závěr.....	47
6 Seznam použité literatury	48
7 Seznam tabulek.....	49
8 Seznam grafů	50
9 Seznam zkratk.....	51

1. Úvod

Malé a střední podniky (MPS) mají v našem hospodářství významnou roli, zauímají výrazný podíl ve všech oblastech ekonomiky a je proto důležité si uvědomit, jakým problémům musí tyto subjekty čelit během svého života. Spoluvytvářejí zdravé podnikatelské prostředí a zvyšují dynamiku trhu. Svou schopností absorbovat podstatnou část pracovních sil uvolňovaných z velkých podniků při strukturálních změnách přispívají ke stabilizaci ekonomického systému. Rozvoj malých a středních podniků je všeobecně považován za jeden z hlavních faktorů ekonomického rozvoje. Evropská unie považuje tento sektor za páteř evropské ekonomiky a hybnou sílu inovací, zaměstnanosti a sociální integrace. Vstup České republiky do Evropské unie byl jednou z největších výzev, které malé a střední podniky musely čelit.

Malé a střední podniky zauímají v České republice stále větším a významnějším místo. Základním kritériem, které jim vláda jako podporný a odlehčovací prostředek nabízí, je zjednodušení administrativních úkonů a činností, souvisejících jak s prvotním založením podniku, tak i s jeho následným vedením. Důraz je kladen na zvyšování konkurenceschopnosti každého podniku a také na ekologický způsob výroby nebo využívání obnovitelných zdrojů energie.

Tato práce v podstatě řeší, zda legislativní změny, které sebou přinesl vstup České republiky do Evropské unie, měly na podnikání malých a středních podnikatelských subjektů výraznější vliv. To je zkoumáno analýzou jednotlivých ukazatelů vývoje ekonomiky v desetiletém období, a to v letech 2001 až 2011. Jedná se o ukazatele vývoje počtu podniků, zahraniční obchod, účetní přidané hodnoty a ekonomické faktory. Ty jsou dle jednotlivých let porovnávány a znázorněny v tabulkách a grafech. Rok 2001 je rokem, z něhož se v rámci sledovaném období vychází. Poskytuje tedy základní údaje. V některých letech nastala výraznější změna a jindy nepatrná. Vše je popsáno ve výzkumné části mé bakalářské práce, která je zaměřena na porovnání výše uvedených ukazatelů.

2. Cíl práce a metodika

Pro téma své bakalářské práce jsem si vybrala vliv změn legislativní úpravy podnikání na činnost malých a středních podniků (MSP) v ČR. Malé a střední podniky je velmi zajímavé téma, vzhledem k jejich dynamice a postavení v podnikatelském prostředí. Cílem práce je definovat malé a střední podniky a jejich úlohu a postavení v našem hospodářství.

Teoretická část obsahuje obecnou charakteristiku podniku, podnikání, vymezení malých a středních podniků a zdůraznění jejich velmi důležité úlohy v naší ekonomice, jak v České republice tak v Evropské unii.

Cílem praktické části bakalářské práce je tedy zjistit, do jaké míry byly jednotlivá odvětví malého a středního podniku zasaženy a zda vstup České republiky do Evropské unie sebou přinesl kladné či spíše záporné stránky. Moje pozornost se ubírala k vybraným ukazatelům vývoje (tj. vývoje počtu podniků, zahraniční obchod, účetní přidané hodnoty a ekonomické faktory) malých a středních podniků v letech 2001 – 2011 za účelem poskytnout čtenáři obecný přehled. Ukazatele jsou uvedeny v tabulkách a grafech dle jednotlivých roků a jsou zde použity i dvě základní veličiny, jimiž je absolutní četnost a relativní četnost.

3 Teoretická část

3.1 Obecná charakteristika podniku

3.1.1 Podnik

„Podnikem se pro účely zákona rozumí soubor hmotných, jakož i nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku nebo vzhledem k své povaze mají tomuto účelu sloužit.“¹ Je to subjekt, který vykonává samostatně hospodářskou činnost bez ohledu na jeho právní formu.

3.1.2 Podnikání

Pojem podnikání můžeme rozčlenit do 4 pojetí:

- Ekonomické pojetí - „podnikání je zapojení ekonomických zdrojů a jiných aktivit tak, aby se zvýšila jejich původní hodnota . Je to dynamický proces vytváření přidané hodnoty.“²
- Psychologické pojetí - „podnikání je činnost motivovaný potřebou něco získat, něčeho dosáhnout, vyzkoušet si něco, něco splnit. V tomto pohledu prostředek k dosažení seberealizace - zbavení se závislosti, postavení se na vlastní nohy apod.“²
- Sociologické pojetí – „podnikání je vytváření blahobytu pro všechny zainteresované, hledáním cesty k dokonalejšímu využití zdrojů, vytvářením pracovních míst a příležitostí.“²
- Právnícké pojetí – „podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku.“³

¹ § 5 odst. 1 obchodního zákoníku

² Veber J., Srpová J., Podnikání malé a střední firmy,2., aktualiz. a rozš. vyd.: Praha : Grada, 2008, 311s. ISBN 978-80-247-2409-6.

³ § 2 odst. 1 obchodního zákoníku

3.1.3 Historie podnikání

Historie podnikání se dá datovat do středověku. Základem se stala řemesla, kdy nárůstem počtu obyvatel a vzniku nových měst se mohla řemesla rozvíjet. Rozvojem řemesel vznikaly živnosti, které se sdružovaly do řemeslných cechů a ty tvořily sociální rámec. Dále pak podnikání prošlo různými fázemi až do dnešní podoby. Uvedu zde jen některé:

- epocha vědecké revoluce (16.-17. stol.) – toto období bylo charakterizováno formou uzavřeného hospodářství,
- průmyslová revoluce (18.-19. stol.) – zde dochází k útlumu řemesel a vzniku manufaktur, které přinesly zásadní zlom v organizování výroby, kdy vedle zakázkové produkce vznikla hromadná a velkosériová výroba,
- rozvoj průmyslové společnosti (19. stol) – podstatná změna a uvolnění podnikání, vznik živnostenského řádu - vydán v roce 1859 v Rakousku– Uhersku.
- období mezi válkami – velký rozvoj podnikání; v roce 1930 720 007 živnostenských podniků, které zaměstnávaly 1 117 6616 osob; náš stát patřil svou kvalitou a rozsahem podnikán k vyspělým zemím Evropy. ⁴

3.1.4. Podnikatel

U vymezení pojmu podnikatel je zde řada definic:

- osoba realizující podnikatelské aktivity s rizikem rozšíření nebo ztráty vlastního kapitálu,
- osoba schopna rozpoznat příležitosti, mobilizovat a využívat zdroje a prostředky k dosažení stanovených cílů a ochotná podstoupit tomu odpovídající rizika,
- iniciátor a nositel podnikání – investuje své prostředky, čas, úsilí a jméno, přebírá odpovědnost, nese riziko s cílem dosáhnout svého finančního a osobního uspokojení,
- nebo dále pak právní definice dle § 2 odst. 2 obchodního zákoníku.

⁴ Wagnerová, E. *Vývoj malých a středních podniků v ČR a na Slovensku*, V Opavě : Slezská univerzita 2003, 174 s. ISBN 80-7248-217-3 .

Je to tedy osoba, která má dost sebedůvěry, vytrvalosti, dlouhodobého nasazení, schopnost organizovat podnikatelské aktivity, podstupovat riziko, zabezpečit si finanční prostředky nezbytné k podnikání, která umí nacházet příležitosti a vytyčovat nové cíle.

3.2. Vymezení malého a středního podniku (MSP)

3.2.1 Definice malých a středních podniků

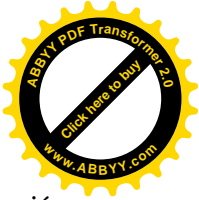
Definovat malé a střední podniky lze mnoha způsoby, uvedu zde pouze dva. A to vymezení MSP dle doporučení Komise Evropských společenství z 6.5.2003 definici mikropodniků, malých a středních podniků č. 2003/361/EC a dle českého obchodního zákoníku.

Definice dle Směrnice Evropské komise č. 2003/361/EC

- velmi malý podnik (mikropodnik) – průměrný roční počet zaměstnanců méně než 10, roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony €
- malý podnik – průměrný roční počet zaměstnanců méně než 50, roční obrat nebo bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 10 milionů €
- střední podnik – průměrný roční počet zaměstnanců méně než 250, roční obrat nepřesahuje 50 milionů €, bilanční suma roční rozvahy je menší nebo rovna 43 milionům €

Vymezení MSP dle Obchodního zákoníku novelou zák. č. 47/2002 Sb., z 11. ledna 2002 o podpoře MSP, kterou se ruší dosavadní definice MSP dle zák. č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

- drobný podnikatel - je pokud zaměstnává do 10 zaměstnanců, roční suma aktiv nepřesahuje 180 mil. Kč, roční obrat je méně než 250 mil. Kč a je nezávislý,
- malý podnikatel – zaměstnává do 50 zaměstnanců, roční suma aktiv nepřesahuje 180 mil. Kč, roční obrat je méně než 250 mil Kč. a je nezávislý,
- malý a střední podnikatel – zaměstnává méně než 250 zaměstnanců, jeho roční suma aktiv nepřesahuje 980 mil. Kč, roční obrat je méně než 1 450 mil. Kč a je nezávislý.

MSP je nezávislý, jestliže žádná jiná osoba nebo více osob společně (velký podnik) nemají alespoň 25 % podíl na jeho základním kapitálu ani na jeho hlasovacích právech.

MSP můžeme rozčlenit dle obchodního zákoníku na

- podnikání fyzických osob
- podnikání právnických osob

3.2.2 Podnikání fyzických osob

Jedná se o osoby „podnikající na základě živnostenského oprávnění, o osoby zapsané v obchodním rejstříku, o osoby podnikající na základě jiného oprávnění podle zvláštních předpisů a o soukromě hospodařící zemědělce zapsané v evidenci“⁵

3.2.3 Podnikání právnických osob

Všechny právnické osoby musí být zapsány do obchodního rejstříku:

- osobní společnosti
- kapitálové společnosti
- družstva

3.2.3.1 Osobní společnosti

Patří sem:

- veřejná obchodní společnost (v.o.s, nebo veř. obch. spol.)
- komanditní společnost (k.s. nebo kom. spol.)

U těchto společností se předpokládá osobní účast podnikatele na řízení společnosti a společníci zpravidla neomezeně ručí za závazky společnosti s výjimkou komanditistů v k.s.

3.2.3.2 Kapitálové společnosti

Patří sem:

- společnost s ručením omezeným (s.r.o. nebo spol. s r. o.)
- akciová společnost (a.s. nebo akc. spol.)

⁵ Veber J., Srpová J., Podnikání malé a střední firmy,2., aktualiz. a rozš. vyd.: Praha : Grada, 2008, 311s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Osoby které zakládají tyto společnosti, mají pouze povinnost vnést vklad, jejich ručení je buď omezené nebo žádné.

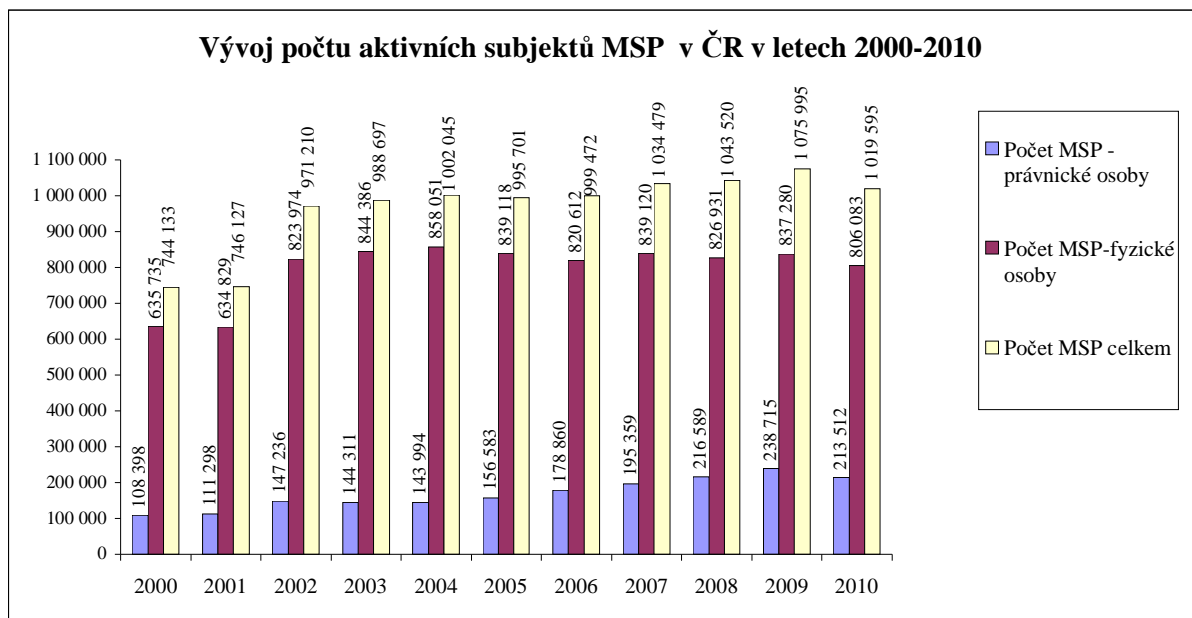
3.2.3.3 Družstva

Jsou méně častá v podnikatelské praxi. „Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem podnikání nebo zajišťování hospodářských, sociálních nebo jiných potřeb svých členů. Družstvo musí mít nejméně pět členů, to neplatí, jsou-li jeho členy alespoň dvě právnické osoby“⁶

3.3. Význam MSP a podíl na podnikání v ČR

Malé a střední podniky hrají v české ekonomice velkou roli. MSP jsou hnací silou podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti. Hrají rozhodující roli při tvorbě pracovních příležitostí. Představují vysoký podíl jak na počtu aktivních podnikatelských subjektů v ČR, tak i mají výrazný podíl na zaměstnanosti a nezanedbatelný vliv i na tvorbu HDP. Jak je zřejmé ze statistik ČSÚ zřejmé, MSP se v roce 2010 podílely na celkovém počtu aktivních podnikatelských subjektů v roce 2010 z 99,84 %.

Graf č. 1: Vývoj počtu MSP

Zdroj: ČSÚ⁷

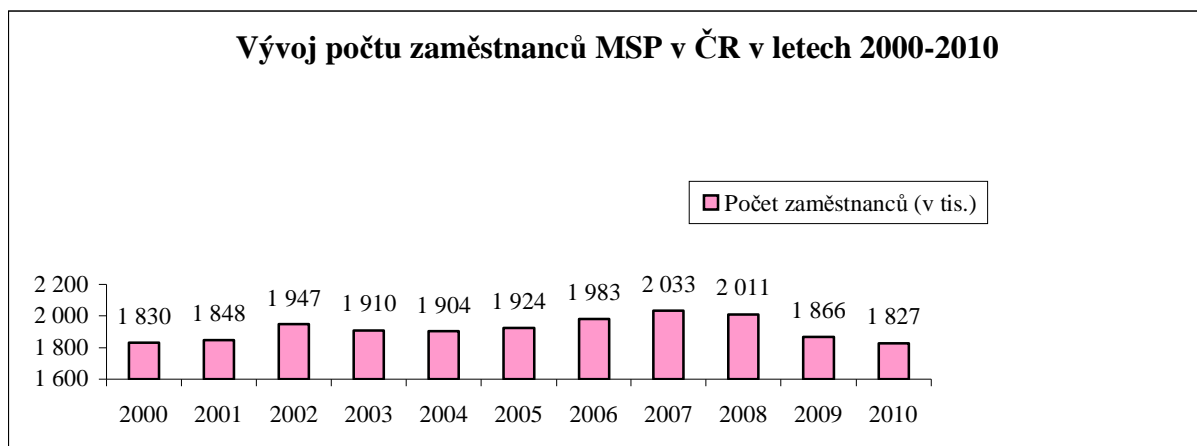
⁶ §221 obchodního zákoníku

⁷ MPO ČR, Zpráva o vývoji Malého středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html/priloha001.doc>

Z grafu je patrné, že oproti roku 2009 došlo k poklesu počtu MSP o 56 400 malých a středních podniků, tj. o 5,24 %. K největšímu poklesu počtu MSP došlo proti roku 2009 v obchodu a stavebnictví. U právnických osob spadajících dle definice pod malé a střední podniky došlo k poklesu o 25 203 subjektů, tj. o 10,56 %, a to zejména právě v obchodu (o 8,6 %) a ve stavebnictví (o 5,59 %). U fyzických osob došlo k poklesu o 31 197 subjektů (o 3,73 %) na celkových 806 083 podnikajících fyzických osob.

Graf č. 2 Vývoj počtu zaměstnanců

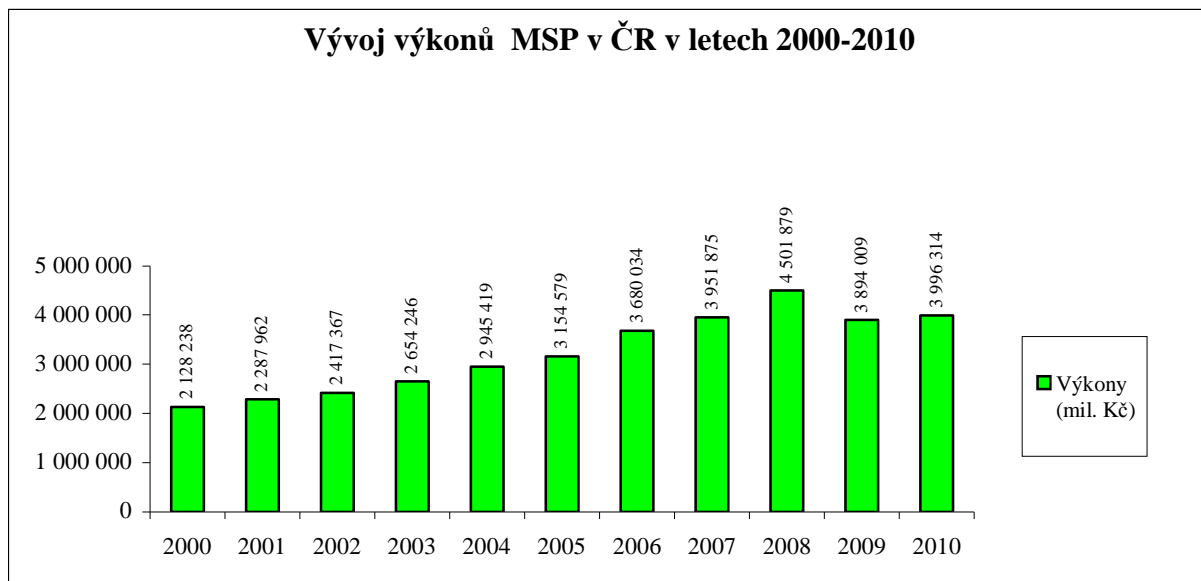
Zdroj: MPO⁸

„Celkový počet zaměstnanců malých a středních podniků se v roce 2010 snížil oproti roku 2009 o 39 tis. (o 2,09 %) na celkových 1 827 tis. zaměstnanců. Podíl zaměstnanců malých a středních podniků na celkovém počtu zaměstnanců podnikatelské sféry v ČR se přesto v roce 2010 zvýšil o 0,06 procentního bodu a činil tak 60,88 %.“⁹

⁸ MPO ČR, Zpráva o vývoji Malého středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html/priloha001.doc>

⁹ MPO ČR, Zpráva o vývoji Malého středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html/priloha001.doc>

Graf č. 3 Vývoj výkonů

Zdroj: MPO¹⁰

Výkon podniků je velice důležitým kritériem, které nám může vypovědět, nakolik byly vynaložené prostředky na podporu MSP efektivní. „V roce 2010 vytvořily malé a střední podniky výkony ve výši 3 996 314 mil. Kč, což je oproti roku 2009 zvýšení o 102 305 mil. Kč. Podíl malých a středních podniků na celkových výkonech podnikatelské sféry v roce 2010 dosáhl 51,24 %, což je oproti roku 2009 pokles o 1,47 procentního bodu.“¹¹

3.3.1 Společné problémy malých a středních podniků

Malé a střední podniky zahrnují podnikání od jedné fyzické osoby až k obchodním společnostem. I přes rozdíly ve formě a druhy podnikání čelí mnoha společným problémům. Mezi největší problémy patří zejména:

¹⁰ MPO ČR, Zpráva o vývoji Malého středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html/priloha001.doc>

¹¹ MPO ČR, Zpráva o vývoji Malého středního podnikání a jeho podpoře v roce 2010 dostupné z: <http://www.mpo.cz/dokument90013.html/priloha001.doc>

Administrativní zátěž – pro MSP to může být až o 10 % vyšší než pro velký podnik, což může být neúměrně velkou zátěží.

Evropská unie(EU) v této oblasti podnikla výrazné kroky, stanovila si dva klíčové cíle:

- Snížit do roku 2012 administrativní zatížení podniků o 25 % - akční program Evropské komise pro rok 2007 stanovil prioritní oblasti, které se zaměřují na informační povinnosti v oblastech jako obchodní právo, pracovní vztahy, DPH a statistika
- Zajistit, že veškeré nové právní předpisy týkající se MSP budou pro ně příznivé.

Administrativní zátěž lze snižovat či jí zcela předcházet například takto:

- důsledným vyhodnocováním dopadu nově připravovaných předpisů a přijetím nápravných opatření u existující legislativy,
- zjednodušením a zpřehledněním již platné legislativy,
- stanovením výjimek pro MSP na plnění konkrétních informační povinnosti, které jsou z hlediska předcházení rizik zanedbatelné,
- koordinovaný postupem národních a evropských orgánů při přípravě předpisu, aby byl jeho negativní dopad na podnikatelské prostředí co nejmenší.

Přístup ke zdrojům financování - „pro investory a banky jsou požadavky na financování začínajících a mladých podniků rizikové a tím je získání prostředků pro podniky ještě obtížnější.“¹² Evropská unie se snaží o zlepšení finančního prostředí pro MSP k podpoře inovací a růstu podniků. Evropská komise také pomáhá MSP překonávat slabiny finančního trhu, spoluprací s různými finančními institucemi s cílem zvýšit šance při získávání finančních zdrojů od bank, poskytovatelů záruk a fondů rizikového a rozvojového kapitálu.

¹² Synek, M. *Podniková Ekonomika*, 4.vyd.Praha:C.H.Beck, 2006. 474 s. ISBN 80-7179-892-4

Další společné problémy uvádím ve stručném výčtu:

- přístup k veřejným zakázkám,
- nedostatek dovedností a menší ochota managementu se dále profesně vzdělávat,
- příliš silná konkurence,
- omezený přístup na mezinárodní trhy a malá úspěšnost,
- menší zábrany při uvolňování nadbytečné pracovní síly,
- menší schopnost eliminovat důsledky výkyvů vnějších vlivů v počátečním stádiu svého vývoje.

Předností MSP jsou

- relativní pružnost, rychlost odezvy na změny podmínek,
- relativně vysoká schopnost zaměstnání nové pracovní síly díky pružnosti,
- schopnost vyplnit mezeru ve struktuře obchodních vztahů mezi velkými podniky (role subdodavatele).

3.4 Legislativa podnikání v ČR

Právní úprava podmínek pro podnikání v České republice vychází z Listiny základních práv a svobod, kde je zakotveno právo každého občana podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a také právo vlastnit majetek. Konkrétní legislativní úprava je dána zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „obchodní zákoník“) a zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), popř. dalšími zákony, které upravují podmínky pro podnikání v činnostech vyloučených z působnosti živnostenského zákona. Významná jsou i ustanovení občanského zákoníku, který upravuje například majetkové vztahy fyzických a právnických osob nebo sdružení fyzických osob. Podstatné jsou i právní předpisy upravující problematiku účetnictví, daní a ostatních odvodů, ochrany spotřebitele, bezpečnosti práce.¹³

¹³ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd.: Praha: Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

3.4.1. Právní rámec podnikání v ČR

Obchodní zákoník je hlavním pramenem českého obchodního práva. Je legislativním předpisem upravujícím postavení podnikatelů, obchodní závazkové vztahy, jakož i některé jiné vztahy s podnikáním související, a zpracovává příslušné předpisy Evropského společenství.¹⁴ Definuje pojmy podnikání, podnikatel, podnik, obchodní majetek, obchodní firma, obchodní tajemství a jiné. Upravuje označování obchodních listin, výši povinného základního kapitálu, zápis do obchodního rejstříku, nekalé soutěžní jednání, druhy obchodních společností a podmínky pro jejich vznik a provoz, obchodní závazkové vztahy.

Živnostenský zákon se zaměřuje na vztahy mezi státem a podnikatelskými subjekty provozujícími svou činnost na základě živnostenského oprávnění. Stanoví základní rovnoprávné podmínky pro provozování živnosti jak samotných živnostníků, tak také velkých podniků nebo zahraničních subjektů. Vymezuje pojem živnost, stanoví všeobecné i zvláštní podmínky pro získání živnostenského oprávnění. Taxativně vyjmenovává činnosti, které nejsou živnostmi. Upravuje podnikání zahraničních osob, překážky pro provozování živnosti, činnost odpovědného zástupce, provozovny a jejich náležitosti, živnostenskou kontrolu a případné sankce za porušování zákona.¹⁵

3.4.2 Význam MSP po vstupu ČR do EU

Vstup České republiky do Evropské unie má vliv na celé národní hospodářství. Na rozdíl od sektoru velkých podnikatelských subjektů, jehož internacionalizaci přinesly vstupy zahraničních investorů (z nichž značná část působí i v Evropské unii) již v letech předcházejících vstupu ČR do Evropské unie, pro sektor malých a středních podniků přináší členství v EU nové šance i nová rizika. Jejich řešení vyžaduje od malých a středních podnikatelů pružné přizpůsobování měnícím se podmínkám.

¹⁴ Předpisy Evropského společenství se rozumí zejména Směrnice Rady a Směrnice Evropského parlamentu týkající se např. klamavé reklamy, fúze akciových společností, zakládání akciových společností, práv společností s ručením omezeným atd

¹⁵ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd.: Praha: Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Pro vznik a rozvoj malých a středních podniků jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou vykonávat svou hospodářskou činnost. Národní i mezinárodní ekonomické a politické prostředí do značné míry usnadňuje nebo omezuje přístup této skupiny podniků na trhy a ovlivňuje i poptávku po produktech, které malé a střední podniky vytvářejí a nabízejí. Ačkoliv je Česká republika v současnosti již několik let členem EU a podle makroekonomických ukazatelů patří česká ekonomika mezi rozvinuté tržní ekonomiky, proces transformace a restrukturalizace ekonomiky není stále zcela u konce. Podmínky pro založení podniku a následný rozvoj podnikání mají v České republice ještě stále určité nedostatky a tyto nedostatky se týkají také existence a fungování malých a středních podniků i jejich podpory ze strany státu.

Malé a střední podniky v České republice, podobně jako v ostatních členských zemích EU a zemích světa, sehrávají v ekonomice velmi významnou roli. EU nazývá malé a střední podniky páteří evropské ekonomiky.

V prvé řadě jsou hlavním poskytovatelem pracovních příležitostí. Zachování jejich existence a jejich hospodářský rozvoj je podporován státem z hlediska vysokého podílu na stěžejních makroekonomických ukazatelích České republiky.

3.4.3 Podnikatelské prostředí v ČR po vstupu do EU

Podnikatelským prostředím se rozumí soubor vnějších faktorů ovlivňujících ekonomické postavení, motivaci a chování jednotlivých konkrétních podnikatelských subjektů. Podnikatelské prostředí je tvořeno širokou škálou podmínek pro výkon podnikatelské činnosti z oblasti legislativy, z oblasti institucionální infrastruktury a z oblasti fungování trhů.

Na vytváření příznivého podnikatelského prostředí se podílejí zejména státní orgány, kterými jsou především zákonodárné sbory, ministerstva, orgány státní správy a rovněž státem zřízené nebo podporované instituce, agentury, soudy. V oblasti institucionální infrastruktury to jsou orgány veřejné správy, vzdělávací zařízení všech typů, výzkumná a vývojová pracoviště. Subjekty působící v oblasti peněžnictví jsou banky, pojišťovny, leasingové společnosti, instituce kapitálového trhu. Dále se podílí na vytváření podnikatelského prostředí

podnikatelská samospráva, do které patří komory, svazy, asociace a spolky. Nedílnou součástí jsou také tržní subjekty, jimiž jsou reální a potencionální konkurenti a reální a potencionální kooperační partneři.¹⁶

3.4.4 Rámcové podmínky ovlivňující podnikání

Rámcovými podmínkami podnikání se rozumí soubor různých podmínek z externího a interního prostředí existujícího podnikatelského subjektu, resp. i subjektu, který podnikatelskou činnost ještě nezačal, a to takových podmínek, které podporují, ulehčují, podněcují nebo naopak ohrožují, znesnadňují anebo znemožňují založení nebo vznik podniku a jeho růst či rozvoj. Rámcové podmínky mají tedy obecný charakter, působí na stávající i potenciální podnikatele a obecná platnost může přesahovat hranice země, ekonomického systému apod.

Hlavní rámcové podmínky ovlivňující podnikání:

- Dostupnost kapitálu
- Obchodní partneři a služby
- Vládní politika a podpůrné programy
- Přenos výzkumu a vývoje
- Podnikatelská mentalita
- Obchodní praktiky
- Úroveň vzdělání
- Situace na trhu.

¹⁶ ZICHOVÁ, J. *Živnostenské podnikání*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2008. 38 s. ISBN 978-80-7418-001-9

3.4.5. Živnostenské podnikání

Živnostenské podnikání v ČR představuje v současné době nejrozšířenější formu podnikání, a to z toho důvodu, že jeho právní režim je koncipován pro většinu reálných podnikatelských činností.

„Živností se rozumí soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.“¹⁷

3.4.6 Postup získání živnostenského oprávnění

Získání živnostenského oprávnění se liší podle toho, o jakou živnost se jedná a podle toho, kdo je podnikatelem. Nejdříve si musíme ověřit, zda splňujeme všeobecné a případně i zvláštní podmínky pro provozování živnosti, dále zjistit, do jaké skupiny živností patří činnost, kterou chceme vykonávat.

Všeobecné podmínky:

- dosažení věku 18 let,
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost - výpis z rejstříku trestů,
- předložení dokladu o tom, že fyzická osoba nemá vůči územním finančním orgánům státu daňové nedoplatky.

Zvláštní podmínky:

Způsobilost se prokazuje

- u řemeslných živností dokladem o vyučení a praxi
- u vázané živnosti dokladem o zvláštní odborné způsobilosti (osvědčení, autorizace) o dosaženém středoškolském vzdělání a odborné praxi
- k provozování koncesovaných živností je nutno prokázat odbornou způsobilost a splnění podmínek podle zvláštního zákona

¹⁷ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd.: Praha: Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.

Podle požadavků na odbornou živnost se dělí na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací se dělí na volné řemeslné a vázané. Ohlašovací živnosti právnickým osobám již zapsaným do obchodního rejstříku, právnickým osobám, které se nezapisují do obchodního rejstříku a fyzickým osobám, vzniká živnostenské oprávnění dnem ohlášení na živnostenském úřadě, nebo dnem pozdějším, který byl uveden jako den vzniku živnostenského oprávnění v ohlášení. Musí být splněn předpoklad, že ohlášení živnosti je bez závad a podnikatel splňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem. V případě závad je podnikatel vyzván k jejich odstranění v patřičné lhůtě a po odstranění těchto nedostatků ohlášení podnikateli vzniká živnostenské oprávnění postupem, který je uveden výše. Jestliže nedostatky nebyly odstraněny, živnostenský úřad zahájí správní řízení a rozhodne o tom, že živnostenské oprávnění ohlášením nevzniklo nebo o tom, že nebyly splněny podmínky pro vznik živnostenského oprávnění. U subjektů dosud nezapsaných do obchodního rejstříku vzniká živnostenské oprávnění až dnem zápisu do obchodního rejstříku.

U koncesované živnosti, jak již bylo výše zdůvodněno, je vedeno správní řízení na základě podnikatelovy žádosti o koncesi. U koncesovaných živností jsou stanoveny vyšší nároky na odbornou nebo jinou způsobilost. Lhůtu pro vydání rozhodnutí upravuje speciálně živnostenský zákon, a to 60 dnů ode dne přijetí žádosti o koncesi, za předpokladu splnění veškerých podmínek stanovených pro udělení koncese. Živnostenské oprávnění vzniká dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

4.1 Výzkumná část

V praktické části bakalářské práce jsou postupně podle daného roku uvedeny tabulky a grafy, prostřednictvím nichž je znázorněno, jaké vliv měly legislativní změny na vývoj malého a středního podnikání v České republice od roku 2001 až do roku 2011. Pro účely bakalářské práce a pro větší přehlednost k danému tématu práce byly použity jak grafy výsečové, tak i grafy sloupcové.

V práci byly použity i dvě základní veličiny, jimiž je absolutní a relativní četnost, přičemž absolutní četnost udává počet všech jednotlivých faktorů z celkového konečného počtu, zatímco četnost relativní udává tyto faktory v procentech. Co se týká ostatních číselných údajů, které jsou uvedeny v tabulkách, jedná se o měnovou jednotku, konkrétně v milionech Kč s jedinou výjimkou, a tou je počet zaměstnanců, který je uveden v tisících.

Cílem praktické části bakalářské práce je tedy zjistit, do jaké míry byly jednotlivá odvětví malého a středního podnikání zasažena a zda vstup České republiky do Evropské unie sebou přinesl kladné či spíše záporné stránky pro již uvedený typ podnikání.

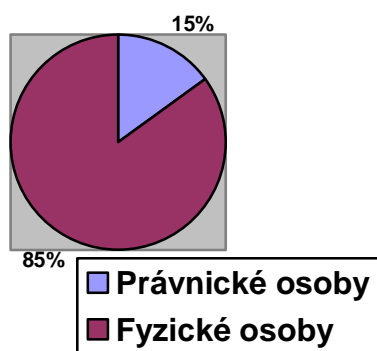
Malé a střední podniky zaujímají v České republice stále větším a významnějším místo. Základním kritériem, které jim vláda jako podporný a odlehčovací prostředek nabízí, je zjednodušení administrativních úkonů a činností, souvisejících jak s prvotním založením podniku, tak i s jeho následným vedením. Dále je těmto podnikům poskytována podpora v podobě větší a snadnější dostupnosti potřebných finančních zdrojů s možností získání výhodnějších úrokových sazeb nebo pomoc či podpora v oblasti zabezpečování co možná nejmodernějších technických stojů a zařízení či zajištění dostupných inovačních technologií. Důraz je kladen na zvyšování konkurenceschopnosti každého podniku a také na ekologický způsob výroby nebo využívání obnovitelných zdrojů energie.

Co se týká finančních prostředků, které vláda daným malým a středním podnikům poskytuje, jedná se samozřejmě o finanční zdroje nejen ze státního fondu České republiky, ale i ze strukturálních fondů Evropské unie.

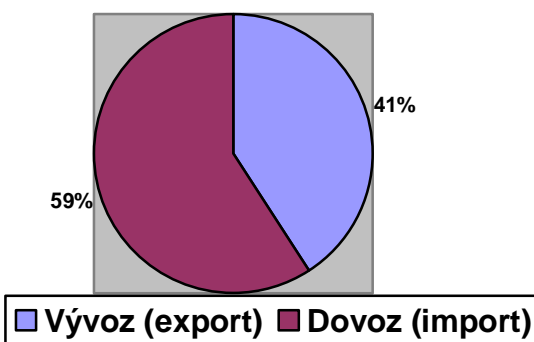
Tabulka 1: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2001

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	634 829	85,08
Právnícké osoby	111 298	14,92
CELKEM	746 127	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	453 403	40,95
Dovoz	653 860	59,05
CELKEM	1 107 263	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 4: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2001

Graf 5: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2001

Rok 2001 je rokem, z něhož se v rámci sledovaném období vychází. V tabulce i grafu jsou

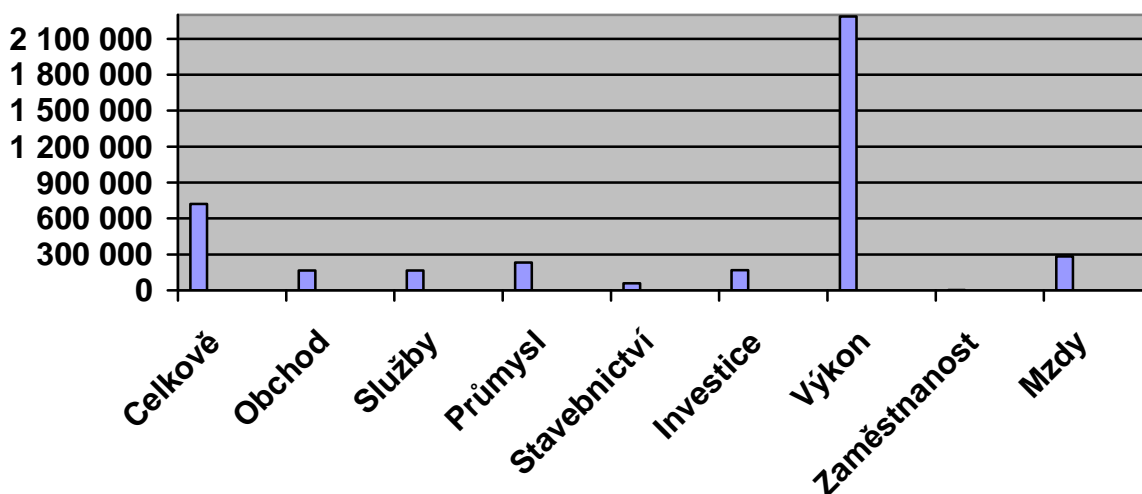

tedy zadány základní údaje.

Tabulka 2: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2001

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	720 493	Investice	169 280
Obchod	166 771	Výkon	2 287 962
Služby	166 771	Zaměstnanost	1 848
Průmysl	232 367	Mzdy	283 207
Stavebnictví	58 504		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

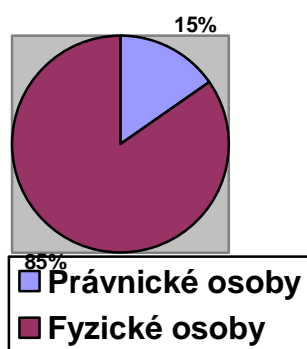
Graf 6: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2001

Na základě získaných údajů je ve výše uvedeném grafu zadáno, jak si vedly jednotlivé sektory malého a středního podnikání v samotném počátku sledovaného období. Jednotlivé roky sebou přinesly někdy téměř nepatrné změny a mnohdy již i vyšší nárůst u jednotlivých položek.

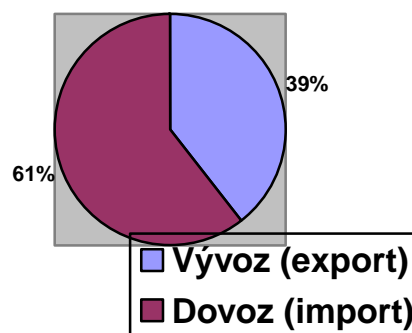
Tabulka 3: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2002

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	823 974	84,84
Právnícké osoby	147 236	15,16
CELKEM	971 210	100
Zahraněční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	450 231	39,47
Dovoz	690 527	60,53
CELKEM	1 140 758	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 7: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2002

Graf 8: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2002

Jak je patrné z grafu číslo 7, mnohem větší podíl zastávají jako subjekty malého středního podnikání v České republice fyzické osoby, které dosáhly téměř 85 % oproti právníckým osobám, jejichž podíl činil pouhých 15 %. Co se týká zahraničního obchodu,

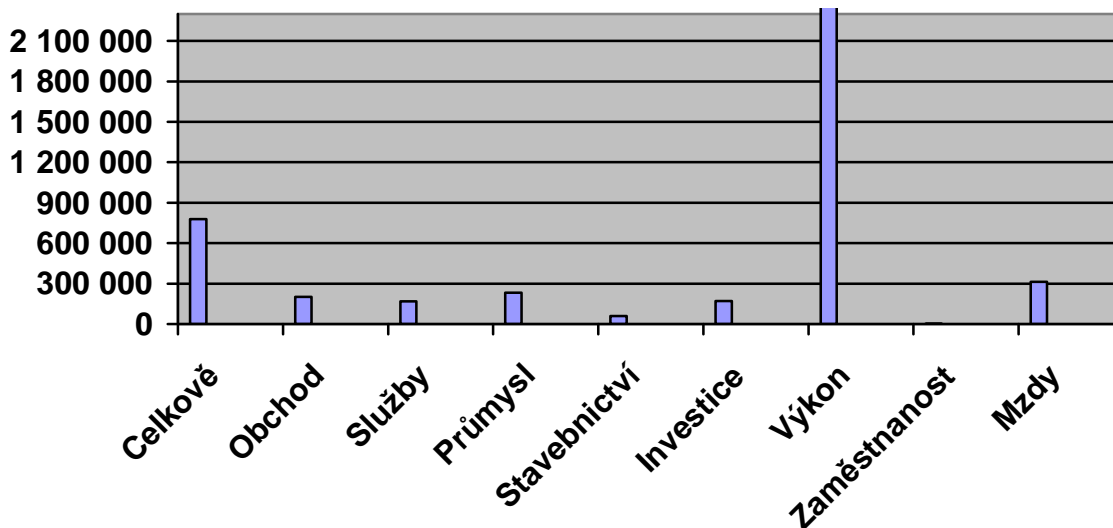

respektive importu a exportu, v témže roce tvořil vývoz takřka 39 % a dovoz 61 % finančních prostředků.

Tabulka 4: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2002

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	778 556	Investice	170 289
Obchod	201 982	Výkon	2 417 367
Služby	167 817	Zaměstnanost	1 947
Průmysl	233 602	Mzdy	313 215
Stavebnictví	58 562		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

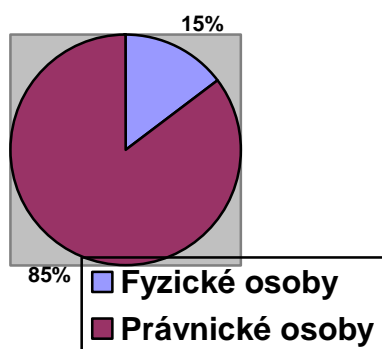
Graf 9: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2002

Při porovnání s rokem 2001 nedošlo v roce 2002 k významnějším hodnotovým rozdílům, což je ostatně patrné již při prvním pohledu na graf číslo 9.

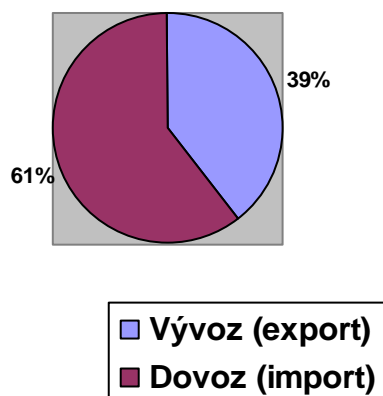
Tabulka 5: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2003

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	144 311	14,60
Právnícké osoby	844 386	85,40
CELKEM	988 697	100
Zahraněční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	467 073	39,42
Dovoz	717 887	60,58
CELKEM	1 184 960	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 10: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2003

Graf 11: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2003

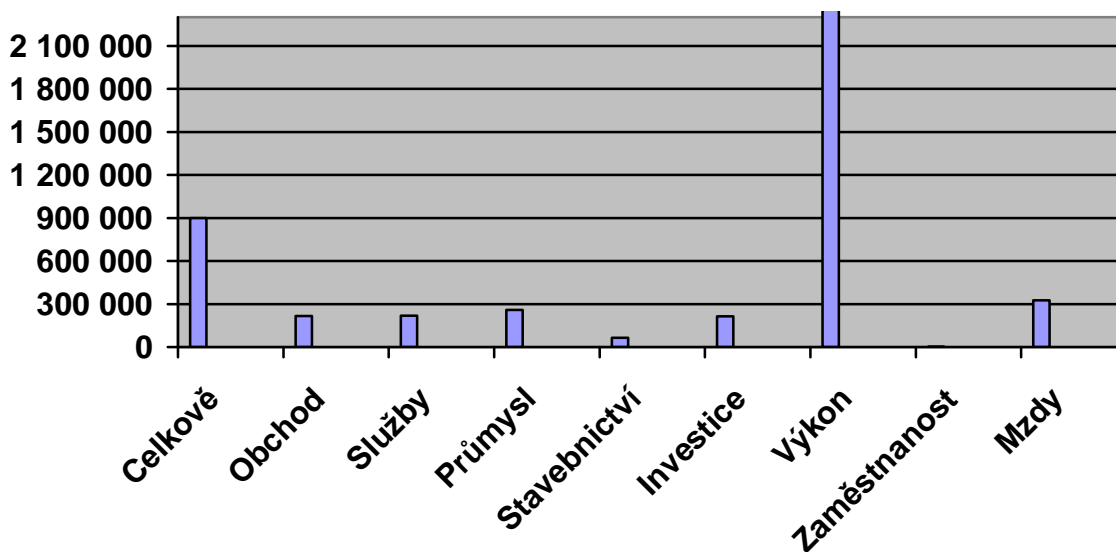
V roce 2003 došlo k jedno procentnímu poklesu právníckých osob v oblasti malého a středního podnikání, které se naopak přičetlo jedno procentním přírůstkem v rámci fyzických osob. Vývoz a dovoz zůstal beze změny.

Tabulka 6: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2003

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	898 360	Investice	214 718
Obchod	216 738	Výkon	2 654 246
Služby	217 582	Zaměstnanost	1 910
Průmysl	257 881	Mzdy	325 689
Stavebnictví	65,575		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

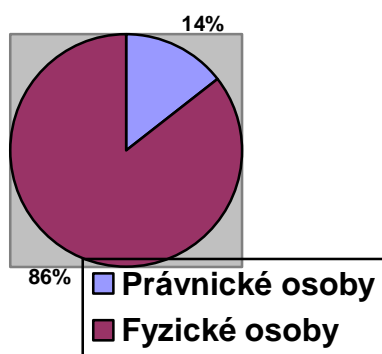
Graf 12: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2003

Také co se týká ekonomických faktorů a účetní přidané hodnoty, nenastala s dalším rokem žádná výraznější změna.

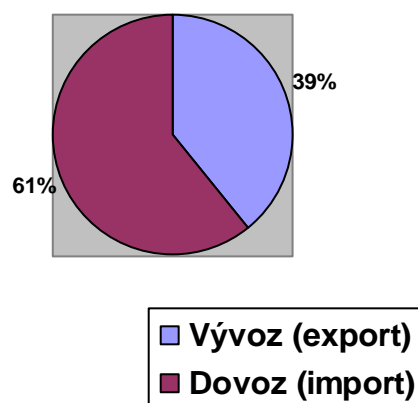
Tabulka 7: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2004

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	858 051	85,63
Právnícké osoby	143 994	14,37
CELKEM	1 002 045	100
Zahraníční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	587 211	39,19
Dovoz	911 033	60,81
CELKEM	1 498 244	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 13: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2004

Graf 14: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2004

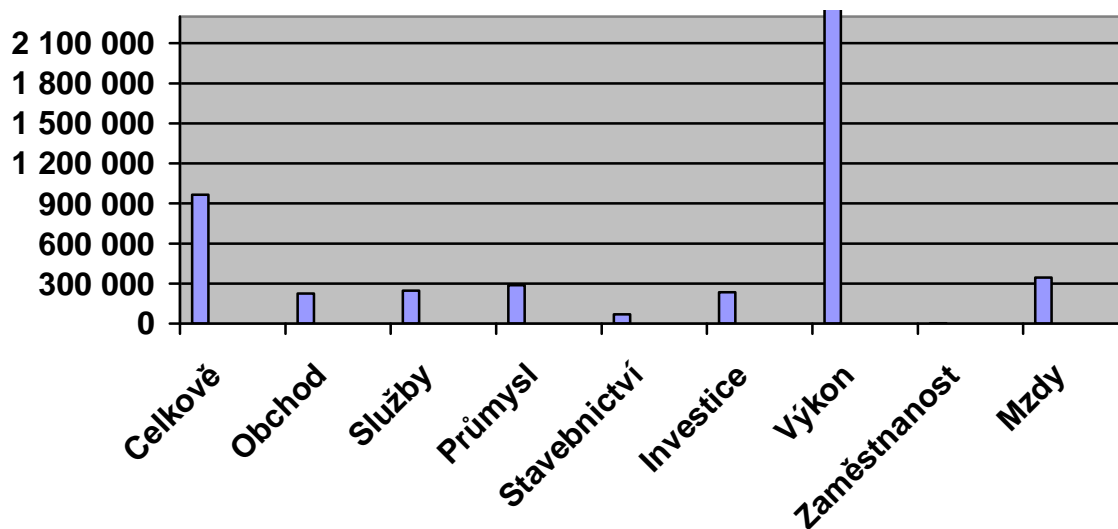
Rok 2004 byl z hlediska vykazovaných hodnot uvedených v grafu 13 a grafu 14 téměř totožný s rokem předešlým, tedy rokem 2003, ale i s rokem 2002.

Tabulka 8: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2004

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	964 759	Investice	235 578
Obchod	224 405	Výkon	2 945 419
Služby	246 112	Zaměstnanost	1 904
Průmysl	288 120	Mzdy	344 861
Stavebnictví	68 360		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

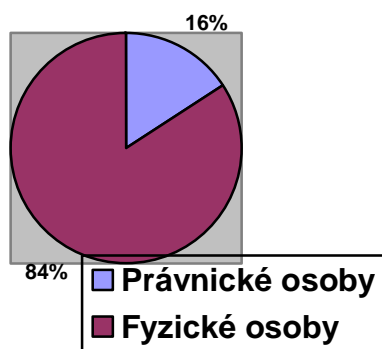
Graf 15: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2004

Z výše uvedených grafů, týkajících se roku 2004 vyplývá, že ani tento rok nepřinesl ve vývoji malého a středního podnikání markantnější změny v podobě nárůstu či poklesu zjišťovaných číselných hodnot.

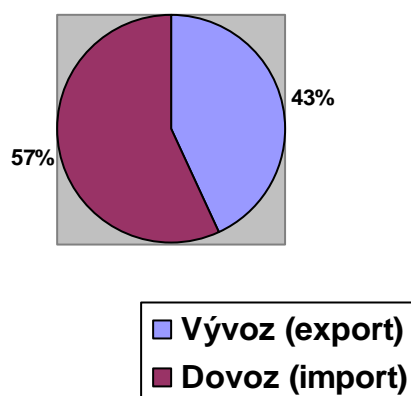
Tabulka 9: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2005

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	156 583	15,73
Právnícké osoby	839 118	84,28
CELKEM	995 701	100
Zahraněční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	760 687	43,19
Dovoz	1 000 741	56,81
CELKEM	1 761 428	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 16: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2005

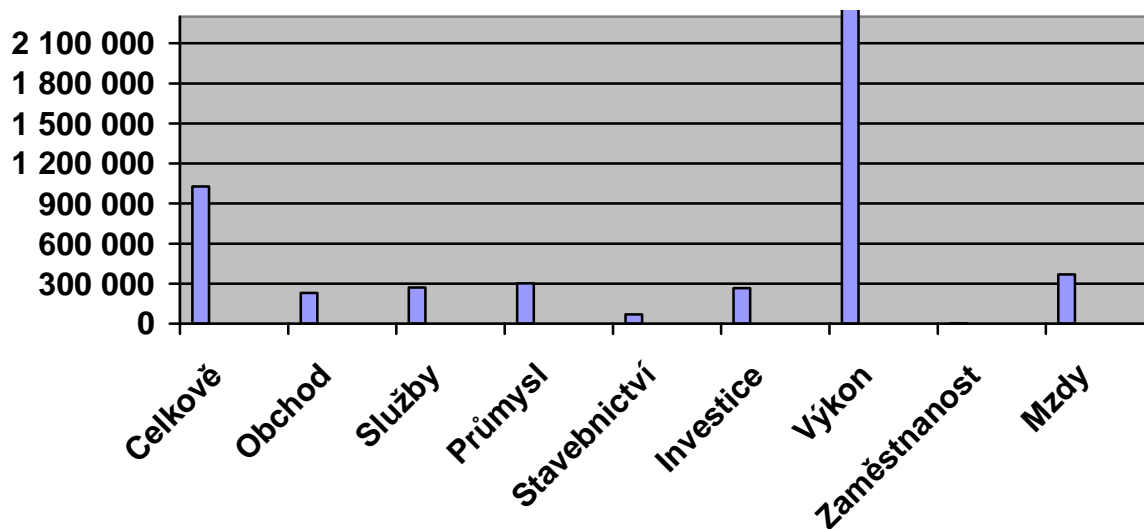
Graf 17: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2005

Daný rok byl takzvaným očekávaným rokem, jelikož z odborného hlediska celá řada ekonomů předpokládala, že bude počátkem velkých ekonomických změn.

Tabulka 10: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2005

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 027 717	Investice	265 609
Obchod	230 835	Výkon	3 154 579
Služby	269 624	Zaměstnanost	1 924
Průmysl	302 642	Mzdy	368 457
Stavebnictví	69 530		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

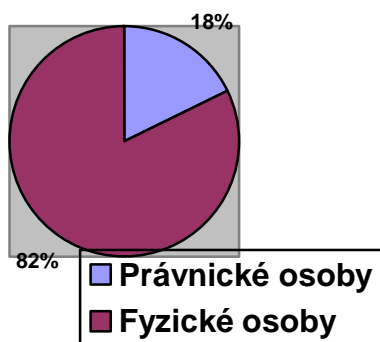
Graf 18: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2005

Rok 2005, který je pro Českou republiku významný zejména vstupem do Evropské unie, již sebou přinesl určité změny. Kupříkladu z hlediska vývozu došlo k nárůstu o čtyři procenta oproti roku 2004, avšak dovoz naopak o daná čtyři procenta poklesl. Počet malých a středních podniků při rozdělení na právnické a fyzické osoby zůstal nezměněn.

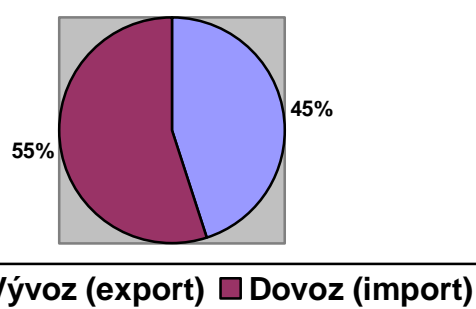
Tabulka 11: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2006

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	820 612	82,10
Právnícké osoby	178 860	17,90
CELKEM	999 472	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	968 774	44,98
Dovoz	1 184 990	55,02
CELKEM	2 153 764	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 19: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2006

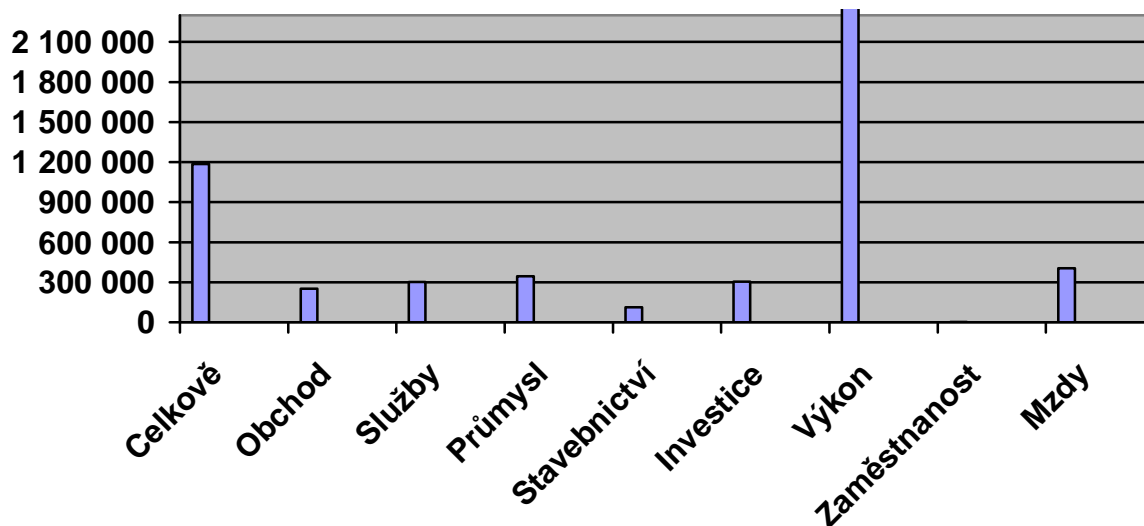
Graf 20: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2006

Již první rok po vstupu České republiky do Evropské unie se obecně předpokládalo, že ekonomika státu výrazně posílí, ale stále ještě nedošlo ke kýženým a očekávaným rozsáhlejším změnám.

Tabulka 12: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2006

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 185 225	Investice	303 627
Obchod	251 059	Výkon	3 680 034
Služby	301 019	Zaměstnanost	1 983
Průmysl	344 976	Mzdy	404 486
Stavebnictví	111 457		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

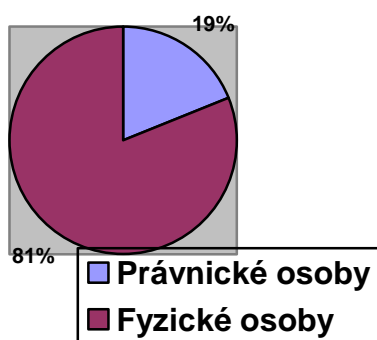
Graf 21: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2006

S dalším rokem nedošlo v oblasti subjektů malých a středních podniků ani v oblasti zahraničního obchodu k větším odchylkám. Co se týká účetní přidané hodnoty, zde došlo ve všech oblastech k navýšení.

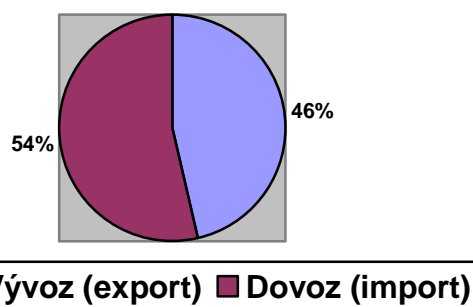
Tabulka 13: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2007

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	839 120	81,12
Právnícké osoby	195 359	18,88
CELKEM	1 034 479	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	1 125 786	46,37
Dovoz	1 302 070	53,63
CELKEM	2 427 856	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 22: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2007

Graf 23: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2007

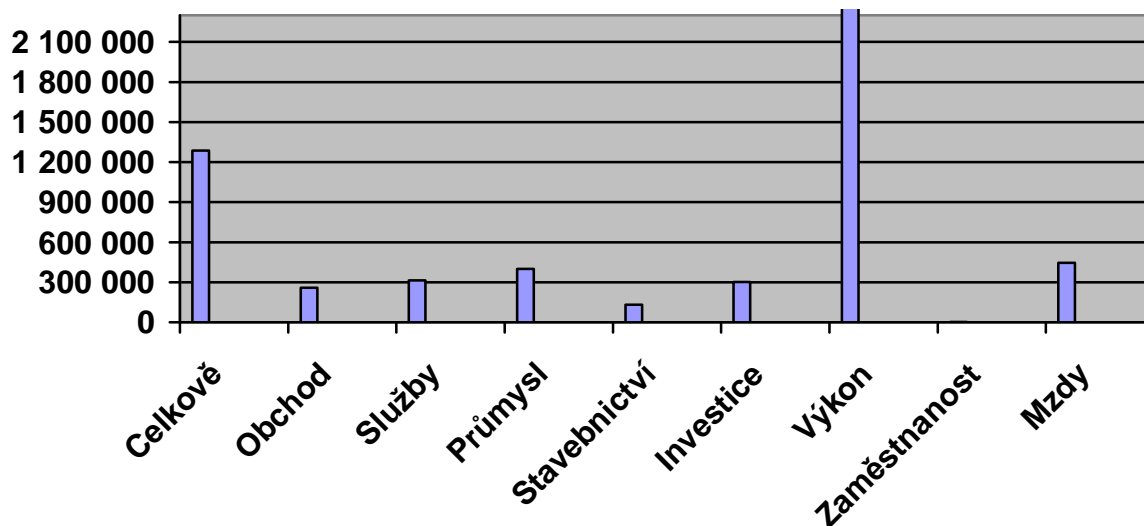
Z obou výše uvedených grafů již vyplývá, že rok 2007 je pro ekonomiku z hlediska malých a středních podniků rokem významným s mnoha pozitivními faktory.

Tabulka 14: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2007

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 278 723	Investice	301 853
Obchod	258 049	Výkon	3 951 875
Služby	314 140	Zaměstnanost	2 033
Průmysl	399 174	Mzdy	445 941
Stavebnictví	130 683		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 24: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2007

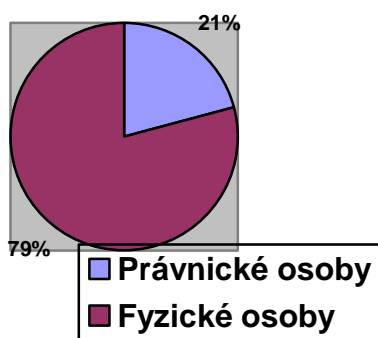
V roce 2007 se vývoz vyšplhal o další dvě procenta oproti roku 2005, s porovnáním s rokem 2004 tedy celkem o celých sedm procent. Když se vezme v úvahu i dovoz, tento zase o sedm procent oproti roku 2004 poklesl. Zajímavý je nárůst právnických osob, který dosáhl na 18,88 % a pokles fyzických osob na 81,12 %. V případě účetní přidané hodnoty a ekonomických

faktorů došlo opět k menšímu růstu.

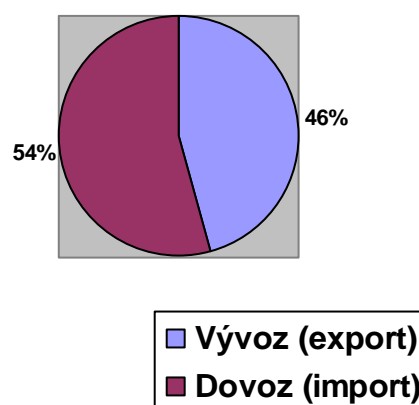
Tabulka 15: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2008

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	826 931	79,24
Právnícké osoby	216 589	20,76
CELKEM	1 043 520	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	1 147 498	45,87
Dovoz	1 354 256	54,13
CELKEM	2 501 754	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 25: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2008

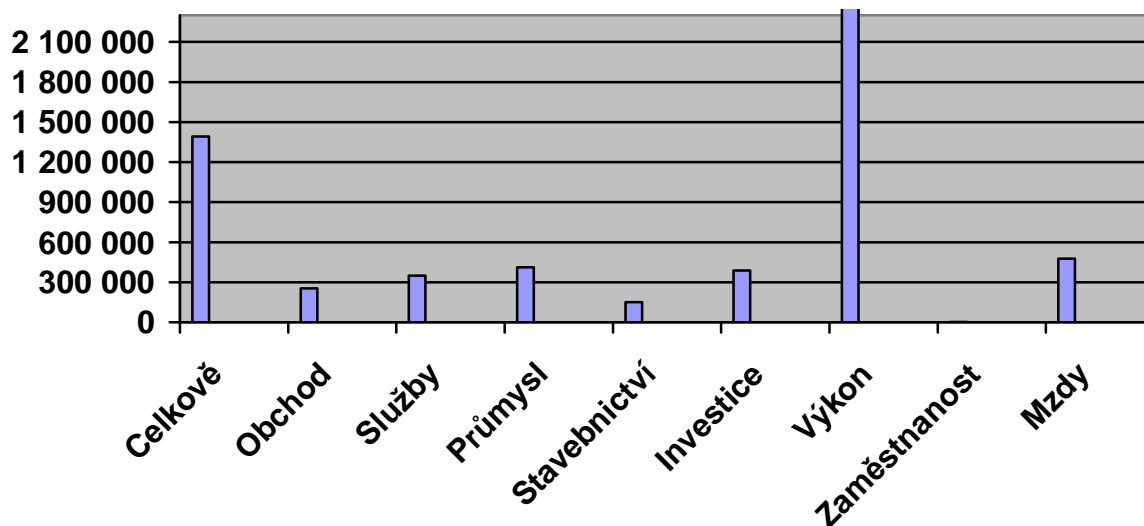
Graf 26: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2008

Podobně jako tomu bylo u roku 2007, stal se i rok 2008 z hlediska vývoje malých a středních podniků významným a silným rokem, který příznivě ovlivnil vývoj a způsob činnosti podnikatelských subjektů.

Tabulka 16: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2008

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 392 041	Investice	388 148
Obchod	253 472	Výkon	4 501 879
Služby	348 884	Zaměstnanost	2 011
Průmysl	411 280	Mzdy	476 960
Stavebnictví	150 740		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

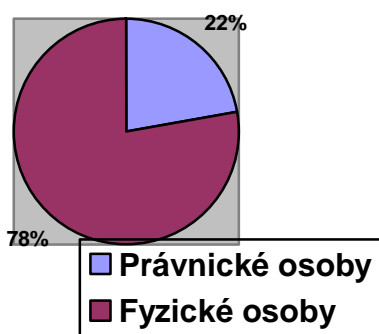
Graf 27: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2008

V roce 2008 bylo zaznamenáno opět zvýšení počtu právnických osob se současným snížením fyzických osob, co by malých a středních podnikatelů, a to o dvě procenta. Zahraniční obchod se vyvíjel obdobným tempem jako v roce 2007, účetní přidaná hodnota s ekonomickými faktory opět přiměřeně narůstala.

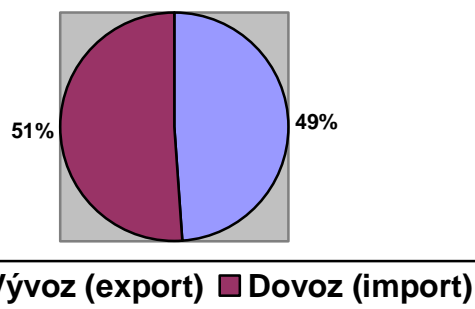
Tabulka 17: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2009

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	837 280	77,81
Právnícké osoby	238 715	22,19
CELKEM	1 075 995	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	1 091 985	48,84
Dovoz	1 144 073	51,16
CELKEM	2 236 058	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 28: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2009

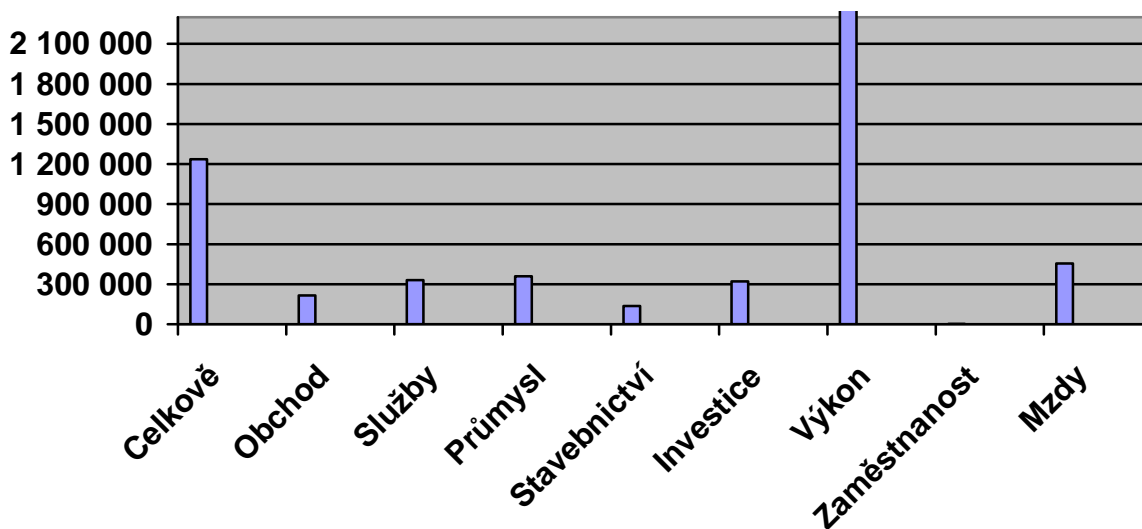
Graf 29: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2009

V tomto roce vzrostl export dokonce o tři procenta, a to ze 45,87 % na 48,84 % a import o tři procenta poklesl z dosavadních 54,13 % na 51,16 %. U právníckých osob došlo k opětovnému nárůstu o dvě procenta z původních 20,76 % na 22,19 % a u fyzických osob naopak k poklesu o dvě procenta, přesněji ze 79,24 % na 77,81 %.

Tabulka 18: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2009

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 235 811	Investice	321 236
Obchod	214 884	Výkon	3 894 009
Služby	331 473	Zaměstnanost	1 866
Průmysl	360 511	Mzdy	454 163
Stavebnictví	136 928		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

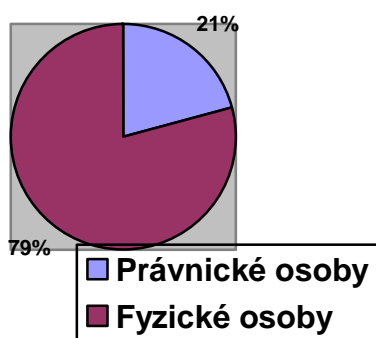
Graf 30: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2009

Rok 2009 znamenal podobně jako rok 2008 pro malé a střední podnikatele výhodné ekonomické podmínky, při nichž mohly plně rozvíjet své podnikatelské aktivity.

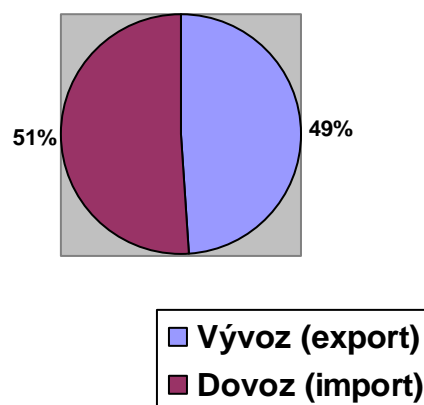
Tabulka 19: Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2010

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	806 083	79,06
Právnícké osoby	213 512	20,94
CELKEM	1 019 595	100
Zahraníční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	1 291 241	49,02
Dovoz	1 343 090	50,98
CELKEM	2 634 331	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 31: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2010

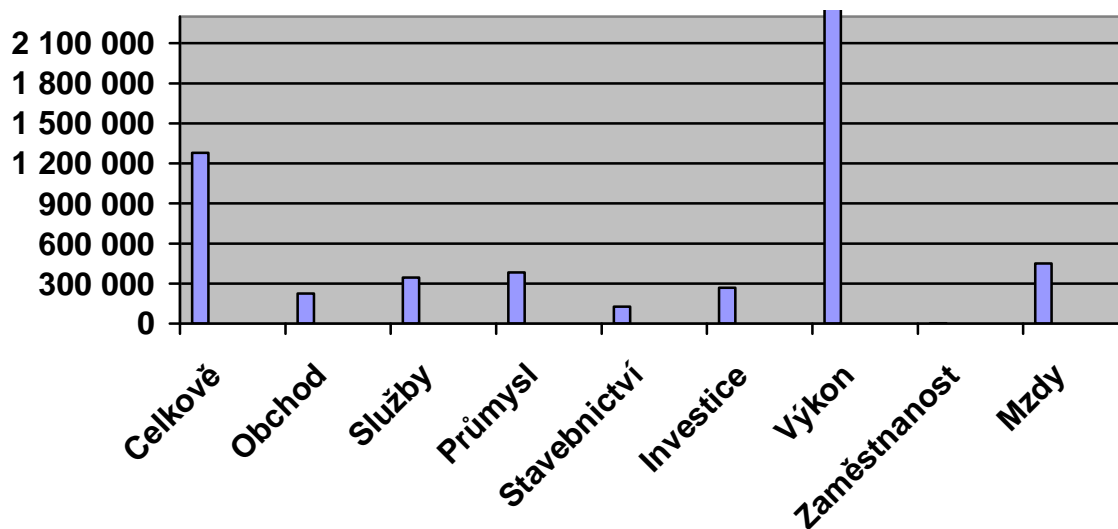
Graf 32: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2010

Jak je vidět z grafu číslo 31, počet právníckých osob se v porovnání s předchozím rokem snížil o dvě procenta, která naopak přirostla u osob fyzických. Z hlediska zahraničního obchodu uvedeného v grafu číslo 32 došlo v obou případech ke změně o jedno procento, přičemž vývoz byl zvýšen a dovoz snížen.

Tabulka 20: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2010

Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 280 462	Investice	269 380
Obchod	224 850	Výkon	3 996 314
Služby	345 939	Zaměstnanost	1 827
Průmysl	382 800	Mzdy	450 030
Stavebnictví	127 661		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

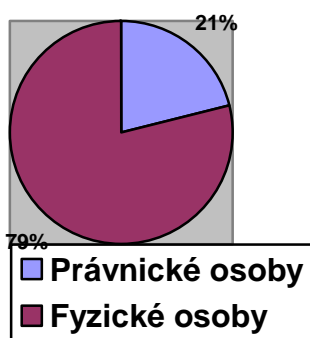
Graf 33: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2010

Z výše znázorněných tabulek a grafů vztahujících se do období roku 2009 až 2010 je zcela zřejmý další nárůst jak právnických osob do formy malého a středního podnikání, tak i hodnoty ekonomických faktorů. K poklesu docházelo opět u fyzických osob jako subjektů malého a středního podnikání a u dovozu.

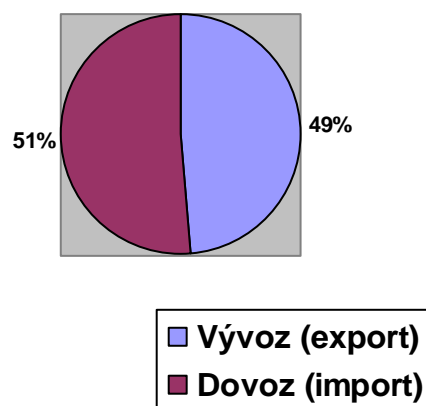
Tabulka 21: Subjekty malých a středních podniků v České republice v roce 2011

Počet aktivních subjektů	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Fyzické osoby	808 211	78,94
Právnícké osoby	215 672	21,06
CELKEM	1 023 883	100
Zahraniční obchod	ABSOLUTNÍ ČETNOST	RELATIVNÍ ČETNOST
Vývoz	1 342 156	48,59
Dovoz	1 420 237	51,41
CELKEM	2 762 393	100

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 34: Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2011

Graf 35: Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2011

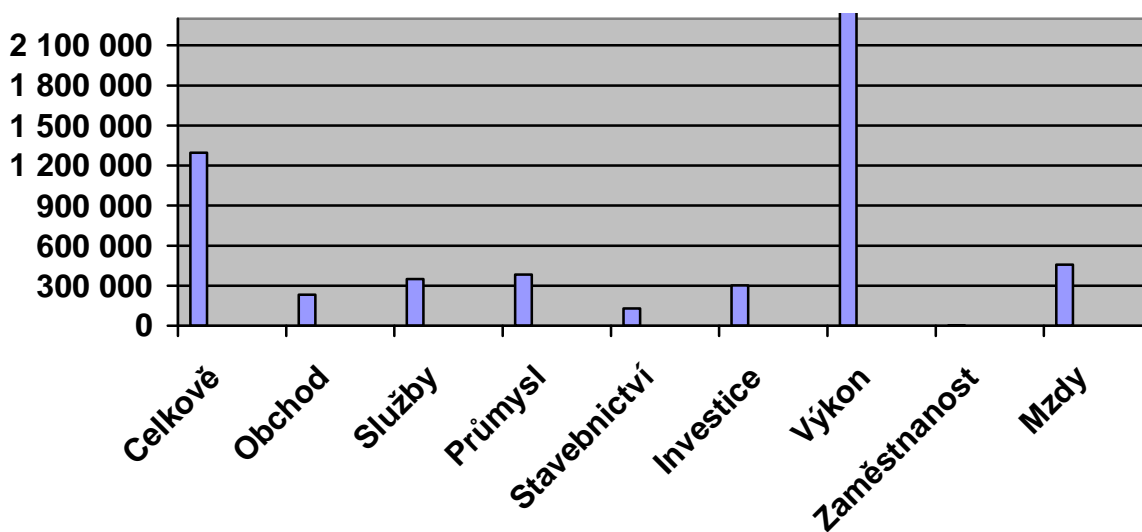
V roce 2011 už nedocházelo k tak pozitivnímu vývoji, jak tomu bylo u předchozích let. Oproti roku 2010 došlo k nárůstu dovozu z 50,98 % na 51,41 % a u vývozu nastalo dokonce snížení ze 49,02 % na 48,59 %. Také počet subjektů v podnikatelském sektoru zůstal téměř nezměněn.

Tabulka č. 22: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2011

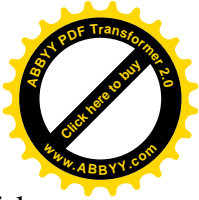
Účetní přidaná hodnota	ČETNOST	Ekonomické faktory	ČETNOST
Celkový pohled	1 296 138	Investice	301 243
Obchod	231 926	Výkon	4 013 216
Služby	349 932	Zaměstnanost	1 893
Průmysl	384 201	Mzdy	458 125
Stavebnictví	129 763		

Zdroj: Český statistický úřad. Vlastní zpracování.

Graf 36: Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2011

Konečným či posledním sledovaným rokem je rok 2011, který vykazoval u všech zjišťovaných oblastí velmi obdobné cílové hodnoty. Jakmile je však pohlédnuto na počátek sledovaného období, lze říci, že k nejvýraznějšímu nárůstu a celkově hodnotnějším změnám v ekonomice malého a středního podnikání v České republice došlo průběžně od roku 2005, tedy roku, kdy se Česká republika stala právoplatným členem Evropské unie.

Největší změny nastaly právě v letech 2005 až 2009, zatímco rok 2010 a 2011 byly z hlediska celkového vývoje velmi stabilní se zaznamenanými prvky stagnace. To znamená, že na základě veškerých uvedených dat a číselných hodnot je již jasné, že legislativní změny vývoj českého malého a středního podnikání více či méně ovlivnily, ať už z hlediska jednotlivých odvětví ekonomiky nebo počtu podnikatelských subjektů.

5 ZÁVĚR

Bakalářská práce ve své podstatě řeší, zda legislativní změny, které sebou přinesl vstup České republiky do Evropské unie, měly na podnikání malých a středních podnikatelských subjektů výraznější vliv.

Teoretická část práce obsahuje obecné informace, týkající se podnikatelských subjektů, malého a středního podnikání a taktéž samotné legislativní změny, které sebou přinesl právě vstup České republiky do Evropské unie. Praktická část práce analyzuje data získaná od velmi věrohodného zdroje, jímž byl Český statistický úřad. Tyto data, vztahující se do období let 2001 až 2011 byla za pomoci tabulek a grafů dále upravena a výsledky poté byly přehlednou formou znázorněny a objasněny. V každém případě je při pohledu na výzkumnou část práce obsaženou v praktické části bakalářské práce zcela zřejmé, že určitý vliv legislativní změny na vývoj a další rozvoj malých a středních podniků v České republice dozajista měly.

Není však jednoduché jednoznačně říci, do jaké míry měly legislativní změny na vývoj malého a středního podnikání v České republice vliv, jelikož do daného výše uvedeného období zcela jistě významným podílem zasáhla i celosvětová ekonomická krize, jež značně téměř všechna odvětví podnikání dosti znevýhodnila, pozastavila či dokonce zapříčinila jejich úpadek.

6 Seznam použité literatury:

1. MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. 1. vyd. Praha : Grada, 2005. 524 s. ISBN 80-247-0906-6.
2. Synek, M. *Podniková Ekonomika*. 4.vyd.Praha:C.H.Beck, 2006. 474 s. ISBN 80-7179-892-4
3. VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. *Podnikání malé a střední firmy*. 2. aktualiz. a rozš. vyd.: Praha: Grada, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
4. WAGNEROVÁ, Eva. *Vývoj malých a středních podniků v ČR a na Slovensku*. V Opavě : Slezská univerzita 2003. 174 s. ISBN 80-7248-217-3.
5. ZICHOVÁ, J. *Živnostenské podnikání*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o. 2008. 38 s. ISBN 978-80-7418-001-9
6. Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Podpora podnikání
<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/>

7 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2001
Tabulka 2	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2001
Tabulka 3	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2002
Tabulka 4	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2002
Tabulka 5	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2003
Tabulka 6	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2003
Tabulka 7	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2004
Tabulka 8	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2004
Tabulka 9	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2005
Tabulka 10	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2005
Tabulka 11	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2006
Tabulka 12	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2006
Tabulka 13	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2007
Tabulka 14	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2007
Tabulka 15	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2008
Tabulka 16	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2008
Tabulka 17	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2009
Tabulka 18	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2009
Tabulka 19	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2010
Tabulka 20	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2010
Tabulka 21	Subjekty MSP v ČR a vývoj zahraničního obchodu v roce 2011
Tabulka 22	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v roce 2011

8 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1	Vývoj počtu MSP
Graf 2	Vývoj počtu zaměstnanců
Graf 3	Vývoj výkonů
Graf 4	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2001
Graf 5	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2001
Graf 6	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2001
Graf 7	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2002
Graf 8	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2002
Graf 9	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2002
Graf 10	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2003
Graf 11	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2003
Graf 12	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2003
Graf 13	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2004
Graf 14	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2004
Graf 15	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2004
Graf 16	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2005
Graf 17	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2005
Graf 18	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2005
Graf 19	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2006
Graf 20	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2006
Graf 21	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2006
Graf 22	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2007
Graf 23	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2007
Graf 24	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2007
Graf 25	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2008
Graf 26	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2008
Graf 27	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2008
Graf 28	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2009
Graf 29	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2009
Graf 30	Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2009
Graf 31	Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2010
Graf 32	Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2010

- Graf 33 Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2010
- Graf 34 Subjekty malých a středních podniků v ČR v roce 2011
- Graf 35 Zahraniční obchod malých a středních podniků v ČR v roce 2011
- Graf 36 Účetní přidaná hodnota a ekonomické faktory MSP v ČR v roce 2011

9 SEZNAM ZKRATEK

- ČR Česká republika
- MSP Malé a střední podniky